



HIGIENOS INSTITUTAS

Biudžetinė įstaiga, Didžioji g. 22, LT-01128 Vilnius, tel. (8 5) 262 4583, faks. (8 5) 262 4663, el. p. institutas@hi.lt, www.hi.lt

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 111958286

PRANEŠIMAS ŽINIASKLAIDAI

2020 m. gegužės 26 d.

Higiemos institutas pristato šalies vaikų sveikatos 2014–2018 m. apžvalgą

Higiemos instituto specialistai išsamiai išnagrinėjo Lietuvos vaikų sveikatos pokyčius ir netolygumus per praėjusius penkerius metus. Analizuoti vaikų demografijos pokyčiai, socialinė-ekonominė padėtis, gyvensena, ligų prevencija, sveikatos priežiūra, ligotumas, patiriamos traumos, psichikos sveikata, sveikata perinataliniu periodu ir mirtingumas.

Analizė parodė, kad 2014–2018 m. šalyje vaikai sudarė beveik 18 proc. visų gyventojų, tačiau jų skaičius kasmet mažėjo, taip pat mažėjo ir gimstamumas (3 proc.). O sergančių vaikų skaičius didėjo nuo 778,5 iki 817,2 vaikų iš 1 000, tačiau ne taip sparčiai kaip kitų Lietuvos gyventojų ligotumas. Kartu padaugėjo vaikų profilaktinių apsilankymų pas gydytojus.

Pagrindinės ligų grupės / būklės, kuriomis vaikai sirgo pastarąjį penkmetį, išliko tokios pačios – tai kvėpavimo sistemos ligos; simptomai, požymiai ir nenormalūs klinikiniai bei laboratoriniai radiniai, neklasifikuojami kitur; akies ir jos priedinių organų ligos; sužalojimai, apsinuodijimai ir tam tikri išorinių poveikių padariniai bei virškinimo sistemos ligos (be dantų ligų).

Traumos ir jų aplinkybės – viena pagrindinių tiek vaikų, tiek suaugusiųjų susirgimų, neįgalumo bei mirties priežasčių. 2018 m. dažniausia vaikų traumų priežastis – nukritimai, o jų vieta – namai. Berniukai dažniau nei mergaitės patiria traumas. Daugiausiai apsinuodija 1–4 ir 15–17 m. amžiaus vaikai.

Lyginant 2014 ir 2018 m., Lietuvoje sumažėjo 0–17 m. **vaikų ligotumas psichikos ir elgesio sutrikimais**. Depresija dažniausiai paveikia 15–17 m. amžiaus vaikus, o iš jų – 3,4 kartų daugiau mergaičių nei berniukų. Apklausos duomenimis, 86,2 proc. 5, 7 ir 9 klasių mokinių teigia, jog jaučiasi labai laimingi arba pakankamai laimingi.

Vaikų mirtingumas dėl savižudybių per pastarąjį penkmetį sumažėjo. Lietuvoje mažėja ir bendras vaikų mirtingumas (2014 m. 100 000 vaikų teko 27,1 mirtys, o 2018 m. – 18,8), dažniausios jo priežastys – išorinės mirties priežastys ir piktybiniai navikai.

Be to, viena iš sričių, kurioje jau daug metų stebima palanki situacija – tai **kūdikio ir motinos sveikata**. 2014–2018 m. mažėjo tiek kūdikių mirtingumas (nuo 5,6 iki 3,4 atvejų, tenkančių 1 000-iui gyvų gimusiųjų), tiek negyvų gimusiųjų skaičius. Taip pat mažėjo ir nepilnamečių gimdymų skaičius (nuo 7,7 iki 5,9 16–17 m. merginų iš 1 000).

2014–2018 m. didėjo vaikų, turinčių žalingų įpročių, dalis (išaugo mokinių, rūkančių tabaką, elektronines cigaretes ir kanapes, dalis).

Analizuojamu laikotarpiu **suprastėjo ligų prevencijos rodikliai** – smuko ne tik vaikų skiepimų apimtys, bet ir vangiau rūpinamasi vaikų burnos sveikata (mokyklinio amžiaus vaikų, neturinčių ęduonies pažeistų, plombuotų ir išrautų dantų, dalis sumažėjo, taip pat mažiau vaikų dalyvauja krūminių dantų dengimo silantais programoje (nuo 20,9 proc. vaikų 2014 m. iki 14,5 proc. 2018 m.).

Išsami vaikų sveikatos 2014–2018 m. analizė, detali minėtas ir kitas tendencijas iliustruojanti statistika šių metų leidinyje „Lietuvos vaikų sveikatos būklės pokyčiai ir netolygumai“, kuris skelbiamas Higienos instituto svetainėje <http://www.hi.lt/informaciniai-leidiniai.html>.

Papildomą informaciją teikia Higienos instituto Sveikatos informacijos centro Biostatistinės analizės skyriaus specialistė Žilvinė Našlėnė el. paštu zilvine.naslene@hi.lt, specialistė Indrė Petrauskaitė el. paštu indre.petrauskaite@hi.lt ir skyriaus vadovė Aušra Želvienė tel. (8 5) 206 0738 arba el. paštu ausra.zelviene@hi.lt.

Cituoiant ar kitaip naudojant šiame pranešime esančią informaciją, prašome nurodyti jos šaltinį.